

IX LISA

ARTIKLIS 58 OSUTATUD MEEDE/SEKKUMISVIIS/SEKTOR¹

Meetme/sekkumisviisi/ sektori kood	Meetme/sekkumisviisi/sektori nimetus	Meetme/sekkumisviisi/sektori eesmärk	2023. aasta nomenklatuur, grupp 08 02 Grupp 08 03
	Tegevused otsetoetustega sekkumise viiside vormis, nagu on ette nähtud määruse (EL) 2021/2115 artikliga 16		08 02 04
	1. Tootmiskohustusega sidumata sissetulekutoetus		
I.1	Baassissetuleku toetus kestlikkuse tagamiseks	Baassissetuleku toetus on tootmiskohustusega sidumata pindalatoetus. Eesmärk on toetada põllumajandusettevõtete elujõulisust tagavat sissetulekut ja vastupanuvõimet kogu liidus, et parandada toiduga kindlustatust.	08 02 04 01
I.2	Täiendav ümberjaotav sissetulekutoetus kestlikkuse tagamiseks	Täiendav ümberjaotav sissetulekutoetus kestlikkuse tagamiseks on tootmiskohustusega sidumata pindalatoetus. Eesmärk on parandada otsetoetuste jaotamist, jaotades toetuse ümber suurematelt põllumajandusettevõtetelt väiksematele või keskmise suurusega põllumajandusettevõtetele.	08 02 04 02
I.3	Täiendav sissetulekutoetus noortele põllumajandustootjatele	Täiendav sissetulekutoetus noortele põllumajandustootjatele on tootmiskohustusega sidumata toetus, mis võimaldab anda suuremat sissetulekutoetust noortele põllumajandustootjatele, kes alustavad esimest korda tegevust. Eesmärk on ajakohastada põllumajandussektorit, muutes selle noorte jaoks atraktiivseks ja soodustades nende ettevõtluse arengut.	08 02 04 03

¹ Ning täiendavad toetusmeetmed, mis võetakse vastu vastavalt aluslepingu artikli 39 lõikele 2 ja/või määrusele (EL) nr 1308/2013.

Meetme/sekkumisviisi/ sektori kood	Meetme/sekkumisviisi/sektori nimetus	Meetme/sekkumisviisi/sektori eesmärk	2023. aasta nomenklatuur, grupp 08 02 Grupp 08 03
I.4	Kliima- ja keskkonnakavad	Ökokavad on tootmiskohustusega sidumata toetus. Eesmärk on suunata sissetulekutoetus selliste põllumajandustavade kasutamisele, mis on kasulikud keskkonnale, kliimale ja loomade heaolule.	08 02 04 04
I.5	Väikepõllumajandustootjate toetus (artikkel 28)	Väikepõllumajandustootjate toetus on tootmiskohustusega sidumata toetus ja see asendab kõik muud asjaomastele toetusesaajatele mõeldud otsetoetused. Väikepõllumajandustootjate toetuse eesmärk on edendada toetuse tasakaalustatamat jaotamist ja vähendada nii väikeste toetussummade saajate kui ka korraldusametuste halduskoormust.	08 02 04 01
	2. Tootmiskohustusega seotud otsetoetused		
I.6	Tootmiskohustusega seotud sissetulekutoetus	Tootmiskohustusega seotud sissetulekutoetus hõlmab hektari või looma kohta makstavat toetust, mis on seotud konkreetse toodanguga. Eesmärk on parandada konkurentsivõimet, kestlikkust ja/või kvaliteeti teatavates sektorites ja teatavate toodete puhul, mis on eriti olulised sotsiaalsetel, majanduslikel või keskkonnaga seotud põhjustel ja millega seoses esineb teatavaid raskusi.	08 02 04 05
I.7	Puuvilla eritoetus	Puuvilla eritoetus on tootmiskohustusega seotud toetus, mida antakse toetusõigusliku puuvillakasvatuse hektari kohta. See on kohustuslik kava puuvillatootjatest liikmesriikidele, et toetada puuvillatootmist piirkondades, kus see on oluline põllumajandusliku tootmise jaoks.	08 02 04 06
	Määruse (EL) nr 1307/2013 I lisas sätestatud meetmed		08 02 05
II.1	Põhitoetuskava (III jaotise 1. peatüki 1., 2., 3. ja 5. jagu)	Põhitoetuskava hõlmab tootmiskohustusega sidumata pindalatoetust, mida rakendatakse põllumajandustootjatele antud toetusõiguste alusel. Eesmärk on toetada põllumajandustootjate sissetulekut, mis on	08 02 05 04

Meetme/sekkumisviisi/ sektori kood	Meetme/sekkumisviisi/sektori nimetus	Meetme/sekkumisviisi/sektori eesmärk	2023. aasta nomenklatuur, grupp 08 02 Grupp 08 03
		keskmiselt oluliselt väiksem kui keskmine sissetulek ülejäänud majanduses.	
II.2	Ühtse pindalatoetuse kava (artikkel 36)	Ühtse pindalatoetuse kava hõlmab tootmiskohustusega sidumata pindalatoetust, mida antakse iga toetusõigusliku hektari eest, mille põllumajandustootja on deklareerinud. Eesmärk on toetada põllumajandustootjate sissetulekut, mis on keskmiselt oluliselt väiksem kui keskmine sissetulek ülejäänud majanduses.	08 02 05 02
II.3	Ümberjaotav toetus (III jaotise 2. peatükk)	Ümberjaotav toetus on tootmiskohustusega sidumata pindalatoetus. Eesmärk on toetada väiksemaid põllumajandusettevõtteid, andes neile nende põhitoeuse raames deklareeritud esimeste hektarite eest lisatoetust.	08 02 05 03
II.4	Kliimat ja keskkonda säästvate põllumajandustavade toetus (III jaotise 3. peatükk)	Kliimat ja keskkonda säästvate põllumajandustavade toetus on tootmiskohustusega sidumata pindalatoetus hektari kohta. Eesmärk on järgida kolme järgmist põllumajandustava, mis säästavad kliimat ja keskkonda: põllumajanduskultuuride mitmekesistamine, püsirohumaa säilitamine ja põllumajandusmaal ökoloogilise kasutuseesmärgiga maa-ala olemasolu.	08 02 05 05
II.5	Looduslikust eripärast tingitud piirangutega alade toetus (III jaotise 4. peatükk)	Looduslikust eripärast tingitud piirangutega alade toetus on tootmiskohustusega sidumata pindalatoetus, mida antakse põllumajandustootjatele lisaks põhitoeusele. Eesmärk on toetada põllumajandustootjaid, kes asuvad looduslikust eripärast tingitud piirangutega aladel.	08 02 05 06
II.6	Noorte põllumajandustootjate toetus (III jaotise 5. peatükk)	Noorte põllumajandustootjate toetus on tootmiskohustusega sidumata toetus, mis võimaldab anda suuremat sissetulekutoetust noortele põllumajandustootjatele, kes alustavad esimest korda tegevust. Eesmärk on edendada põllumajandussektoris selliste uute majandustegevuste loomist ja arendamist, mis on olulised liidu põllumajandussektori konkurentsivõime jaoks.	08 02 05 07

Meetme/sekkumisviisi/ sektori kood	Meetme/sekkumisviisi/sektori nimetus	Meetme/sekkumisviisi/sektori eesmärk	2023. aasta nomenklatuur, grupp 08 02 Grupp 08 03
II.7	Vabatahtlik tootmiskohustusega seotud toetus (IV jaotise 1. peatükk)	Vabatahtlik tootmiskohustusega seotud toetus hõlmab hektari või looma kohta makstavat toetust, mis on seotud konkreetse toodanguga. Eesmärk on parandada nende sektorite konkurentsivõimet ja kestlikkust, mis on eriti olulised majanduslikel, sotsiaalsetel või keskkonnaga seotud põhjustel ja millega seoses esineb teatavaid raskusi.	08 02 05 09
II.8	Puuvilla eritoetus (IV jaotise 2. peatükk)	Puuvilla eritoetus on tootmiskohustusega seotud toetus, mida antakse toetusõigusliku puuvillakasvatuse hektari kohta. See on kohustuslik kava puuvillatootjatest liikmesriikidele, et toetada puuvillatootmist piirkondades, kus see on oluline põllumajandusliku tootmise jaoks.	08 02 05 08
II.9	Väikepõllumajandustootjate kava (V jaotis)	Väikepõllumajandustootjate kava on tootmiskohustusega sidumata ja see asendab kõik muud asjaomastele toetusesaajatele mõeldud otsetoetused. Eesmärk on edendada toetuse tasakaalustatumat jaotamist ja vähendada nii väikeste toetussummade saajate kui ka korraldusasutuste halduskoormust.	08 02 05 10
II.10	Nõukogu määruse (EÜ) nr 73/2009² I lisas sätestatud meetmed	Nende otsetoetuste eesmärk on siduda toetus lahti põllukultuuride ja kariloomade tootmisest, et suurendada põllumajandustootjate sissetulekutoetust.	08 02 99 01
	Tegevused sektoritesse sekkumise vormis, nagu on ette nähtud määruse (EL) 2021/2115 artikliga 42		08 02 02
III.1	Puu- ja köögiviljasektoris (artiklid 49–53)	Eesmärk on toetada puu- ja köögiviljasektoris tarnimise koondamist ning sektori konkurentsivõimet ja kestlikkust. Seda tehakse määruse (EL) nr 1308/2013 alusel tunnustatud tootjaorganisatsioonide või nende liitude kaudu, kes viivad ellu rakenduskavasid kooskõlas määrusega	08 02 02 01

² Nõukogu 19. jaanuari 2009. aasta määrus (EÜ) nr 73/2009, millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames põllumajandustootjate suhtes kohaldatavate otsetoetuskavade ühiseeskirjad ja teatavad toetuskavad põllumajandustootjate jaoks, muudetakse määruseid (EÜ) nr 1290/2005, (EÜ) nr 247/2006, (EÜ) nr 378/2007 ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1782/2003 (ELT L 30, 31.1.2009, lk 16).

Meetme/sekkumisviisi/ sektori kood	Meetme/sekkumisviisi/sektori nimetus	Meetme/sekkumisviisi/sektori eesmärk	2023. aasta nomenklatuur, grupp 08 02 Grupp 08 03
		(EL) 2021/2115. Toetusesaajad on tootjaorganisatsioonid ja nende liidud. Kavade kestus on 3–7 aastat ja neid hallatakse põllumajandusliku eelarveaasta alusel. Liikmesriigid peavad iga kava heaks kiitma.	
III.2	Mesindustoodete sektoris (artiklid 54, 55 ja 56)	Eesmärk on toetada mesinikke ning mesindustoodete kvaliteeti ja turgu.	08 02 02 02
III.3	Veinisektoris (artiklid 57–60)	Eesmärk on toetada veinisektori konkurentsivõimet ja kestlikkust. Kavu viivad ellu liikmesriigid riiklikul tasandil osana oma strateegiakavast ja neid hallatakse põllumajandusliku eelarveaasta alusel. Toetusesaajad on viinamarjakasvatavad, samuti veinivalmistajad ja -kauplejad või nende liidud/organisatsioonid. Liikmesriikide poolt heakskiidetavad tegevused võivad olla aastased või mitmeaastased.	08 02 02 03
III.4	Humalasektoris (artiklid 61 ja 62)	Eesmärk on toetada humalasektoris tarnimise koondamist ning sektori konkurentsivõimet ja kestlikkust. Seda tehakse määruse (EL) nr 1308/2013 alusel tunnustatud tootjaorganisatsioonide või nende liitude kaudu, kes viivad ellu rakenduskavasid kooskõlas määrusega (EL) 2021/2115. Toetusesaajad on tootjaorganisatsioonid või nende liidud. Kavade kestus on 3–7 aastat ja neid hallatakse põllumajandusliku eelarveaasta alusel. Liikmesriigid peavad iga kava heaks kiitma.	08 02 02 04
III.5	Oliiviõli- ja lauaoliivide sektoris (artiklid 63, 64 ja 65)	Eesmärk on toetada oliiviõli- ja lauaoliivide sektoris tarnimise koondamist ning sektori konkurentsivõimet ja kestlikkust. Seda tehakse määruse (EL) nr 1308/2013 alusel tunnustatud tootjaorganisatsioonide ja nende liitude kaudu, kes viivad ellu rakenduskavasid kooskõlas määrusega (EL) 2021/2115. Toetusesaajad on tootjaorganisatsioonid või nende liidud. Kavade kestus on 3–7 aastat ja neid hallatakse põllumajandusliku eelarveaasta alusel. Liikmesriigid peavad iga kava heaks kiitma.	08 02 02 05
III.6	Muudes sektorites, millele on osutatud määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 1 lõike 2 punktides a–h, k, m, o–t ja w, ning sektorites, mis	Eesmärk on toetada seotud sektorites tarnimise koondamist ning sektori konkurentsivõimet ja kestlikkust. Seda tehakse määruse (EL) nr 1308/2013 alusel tunnustatud tootjaorganisatsioonide ja nende liitude	08 02 02 06

Meetme/sekkumisviisi/ sektori kood	Meetme/sekkumisviisi/sektori nimetus	Meetme/sekkumisviisi/sektori eesmärk	2023. aasta nomenklatuur, grupp 08 02 Grupp 08 03
	hõlmavad määruse (EL) 2021/2115 XIII lisas loetletud tooteid (artiklid 66, 67 ja 68)	ning liikmesriigi poolt ajutiselt heaks kiidetud tootjarühmade kaudu, kes viivad ellu rakenduskavasid kooskõlas määrusega (EL) 2021/2115. Toetusesaajad on tootjaorganisatsioonid, nende liidud või tootjarühmad. Kavade kestus on 3–7 aastat ja neid hallatakse põllumajandusliku eelarveaasta alusel. Liikmesriigid peavad iga kava heaks kiitma.	
	Määruses (EL) nr 1308/2013 sätestatud meetmed		08 02 03
IV.1	Riiklik sekkumine (I peatüki 2. jagu)	Kui teatava põllumajandustoote turuhind langeb allapoole eelnevalt kindlaksmääratud taset, võivad liikmesriigi ametiasutused turu stabiliseerimiseks sekkuda ja osta kokku ülemäärased varud, mille võib seejärel kuni turuhinna tõusmiseni ladustada. Avaldada tuleb nende üksuste nimed, keda toetatakse, ehk teisisõnu üksused, kellelt tooted ostetakse.	08 02 03 10
IV.2	Eraladustamistoetus (I peatüki 3. jagu)	Eesmärk on ajutiselt toetada teatavate toodete tootjaid seoses eraladustamiskuludega.	08 02 03 10 0001 005 08 02 03 10 0001 007 08 02 03 10 0001 008 08 02 03 10 0006 015 08 02 03 10 0007 010 08 02 03 10 0008 002 08 02 03 10 0009 002
IV.3	ELi koolikava, koolipuuvilja ja -piima kava (II peatüki 1. jagu)	Eesmärk on toetada eel-, põhi- ja keskkoolides õppivatele lastele põllumajandustoodete jagamist, et suurendada laste puu- ja köögivilja- ning piimatarbimist ning parandada nende toitumisharjumusi.	08 02 03 04
IV.4	Erakorralised meetmed (I peatüki 1., 2. ja 3. jagu)	Määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 219 lõike 1, artikli 220 lõike 1 ning artikli 221 lõigete 1 ja 2 kohaste erakorraliste meetmete eesmärk on toetada kooskõlas määruse (EL) 2021/2116 artikli 5 lõike 2 punktiga a põllumajandusturgusid.	08 02 03 11

Meetme/sekkumisviisi/ sektori kood	Meetme/sekkumisviisi/sektori nimetus	Meetme/sekkumisviisi/sektori eesmärk	2023. aasta nomenklatuur, grupp 08 02 Grupp 08 03
IV.5	Toetus puu- ja köögiviljasektoris (II peatüki 3. jagu)	Puu- ja köögiviljakasvatajaid kutsutakse üles liituma tootjaorganisatsioonidega. Need organisatsioonid saavad toetust, et viia ellu riiklikul strateegial põhinevaid rakenduskavu. Toetuse eesmärk on ka leevendada kriiside põhjustatud sissetulekukõikumist. Toetust antakse rakenduskavade raames järgmistele kriisiennetamise/-ohjamise meetmetele: toodete turult kõrvaldamine, saagi toorelt koristamine / koristamata jätmine, müügiedendus- ja kommunikatsioonivahendid, koolitus, saagikindlustus, abi ühisfondide moodustamise jaoks pangalaenu saamiseks ja halduskulude katmiseks (põllumajandustootjate omanduses olevad stabiliseerimisfondid).	08 02 03 06
IV.6	Toetus veinisektoris (II peatüki 4. jagu)	Turu tasakaalu tagamiseks ja liidu veinide konkurentsivõime suurendamiseks antakse mitmesuguseid järgmisi toetusi: toetus veini müügiedenduseks kolmandate riikide turgudel ja teabe jagamiseks vastutustundliku veinitarbimise ning liidu kaitstud päritolunimetuste ja kaitstud geograafiliste tähiste süsteemi kohta; viinamarjaistanduste ümberkorraldamise ja muutmise kulude kaasrahastamine, toetus investeerimiseks veinikeldritesse ja turustamisrajatistesse, samuti innovatsiooni; toetus saagi toorelt koristamisele, ühisfondidele, saagikindlustusele ja kõrvalsaaduste destilleerimisele.	08 02 03 07
IV.7	Toetus oliiviõli- ja lauaoliivide sektoris (II peatüki 2. jagu)	Toetus, mida antakse tootjaorganisatsioonide, tootjaorganisatsioonide liitude või tootmisharudevaheliste organisatsioonide koostatud kolmeaastastele tööprogrammidele ühes või mitmes järgmises valdkonnas: oliiviõli ja lauaoliivide sektori turu järelevalve ja haldamine; oliivikasvatuse keskkonnamõju parandamine; oliivikasvatuse konkurentsivõime suurendamine kaasajastamise abil; oliiviõli ja lauaoliivide tootmise kvaliteedi parandamine; oliiviõli ja lauaoliivide kvaliteedi jälgitavus, sertifitseerimine ja kaitsmine; teabe levitamine tootjaorganisatsioonide, tootjaorganisatsioonide liitude või tootmisharudevaheliste organisatsioonide poolt oliiviõli ja lauaoliivide kvaliteedi parandamiseks võetud meetmete kohta.	08 02 03 05

Meetme/sekkumisviisi/ sektori kood	Meetme/sekkumisviisi/sektori nimetus	Meetme/sekkumisviisi/sektori eesmärk	2023. aasta nomenklatuur, grupp 08 02 Grupp 08 03
IV.8	Toetus mesindussektoris (II peatüki 5. jagu)	Eesmärk on toetada sektorit mesindusprogrammide kaudu, et tõhustada mesindustoodete tootmist ja turustamist.	08 02 03 08
IV.9	Toetus humalasektoris (II peatüki 6. jagu)	Toetus, mida antakse humalasektori tootjaorganisatsioonidele.	08 02 03 09
	Tegevused maaelu arengusse sekkumise viiside vormis, nagu on ette nähtud määruse (EL) 2021/2115 artikliga 69		08 03 01
V.1	Keskkonna- ja kliimakoostused ning muud majandamiskohustused	Antava toetuse eesmärk on hüvitada põllumajandustootjatele, metsamaa valdajatele ja teistele maa majandajatele lisakulud ja saamata jäänud tulu, mis on seotud vabatahtlikult võetud keskkonna-, kliima- ja muude majandamiskohustustega, mis on kohustuslikest nõuetest ulatuslikumad ja mis aitavad saavutada ÜPP erieesmäärke, eelkõige keskkonna, kliima ja loomade heaolu valdkonnas.	08030101 0001
V.2	Looduslikust või muust piirkondlikust eripärast tulenevad piirangud	Antava toetuse eesmärk on hüvitada põllumajandustootjatele täielikult või osaliselt lisakulud ja saamata jäänud tulu, mis on seotud asjaomase piirkonna looduslikust või muust piirkondlikust eripärast tulenevate piirangutega (näiteks mägi piirkonnad).	08030101 0002
V.3	Teatavatest kohustuslikest nõuetest tulenevad piirkondlikud ebasoodsad tegurid	Antava toetuse eesmärk on hüvitada põllumajandustootjatele, metsamaa valdajatele ja teistele maa majandajatele täielikult või osaliselt lisakulud ja saamata jäänud tulu, mis on seotud asjaomase piirkonna teatavate ebasoodsate teguritega, mis tulenevad Natura 2000 direktiivide (nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ ³ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/147/EÜ ⁴) või põllumajandusmaa puhul veepoliitika raamdirektiivi (Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/60/EÜ ⁵) rakendamisest.	08030101 0003

³ Nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.7.1992, lk 7).

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (ELT L 20, 26.1.2010, lk 7).

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2000. aasta direktiiv 2000/60/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik (EÜT L 327, 22.12.2000, lk 1).

Meetme/sekkumisviisi/ sektori kood	Meetme/sekkumisviisi/sektori nimetus	Meetme/sekkumisviisi/sektori eesmärk	2023. aasta nomenklatuur, grupp 08 02 Grupp 08 03
V.4	Investeeringud, sealhulgas investeeringud niisutusse	Antava toetuse eesmärk on toetada materiaalsesse ja immateriaalsesse varasse, sealhulgas niisutusse tehtavaid investeeringuid, mis aitavad saavutada ühte või mitut ÜPP erieesmärki.	08030101 0004
V.5	Noorte põllumajandustootjate ja uute põllumajandustootjate tegevuse alustamise toetus ja maapiirkondades ettevõtlusega alustamise toetus	Antava toetuse eesmärk on toetada noorte põllumajandustootjate ja uute põllumajandustootjate tegevuse alustamist ning teatavatel tingimustel ka maapiirkondades ettevõtlusega alustamist, et aidata saavutada ühte või mitut ÜPP erieesmärki.	08030101 0005
V.6	Riskijuhtimisvahendid	Antava toetuse eesmärk on edendada riskijuhtimisvahendeid, mis aitavad põllumajandustootjatel juhtida oma põllumajandusliku tegevusega seotud tootmis- ja sissetulekuriske, mille üle neil puudub kontroll.	08030101 0006
V.7	Koostöö	Antava toetuse eesmärk on toetada koostööd, et aidata saavutada ühte või mitut ÜPP erieesmärki. See hõlmab koostöö toetamist, et: a) valmistada ette ja rakendada põllumajanduse tootlikkust ja kestlikkust käsitleva Euroopa innovatsioonipartnerluse tööühma tegevusi; b) valmistada ette ja rakendada programmi LEADER; c) edendada ja toetada liidu ja riiklikke tunnustatud kvaliteedikavasid ja nende kasutamist põllumajandustootjate poolt; d) toetada tootjarühmi, tootjaorganisatsioone või tootmisharudevahelisi organisatsioone; e) valmistada ette ja rakendada arukate külade strateegiaid; f) toetada muid koostöövorme.	08030101 0007
V.8	Teadmiste vahetamine ja teabe levitamine	Antava toetuse eesmärk on toetada teadmiste vahetamise ja teabevahetuse meetmeid, mis aitavad saavutada ühte või mitut ÜPP erieesmärki, keskendudes konkreetselt looduse, keskkonna ja kliima kaitsele, sealhulgas keskkonnahariduse ja -teadlikkuse suurendamise meetmetele ning maapiirkondade ettevõtete ja kogukondade arengule. Need võivad hõlmata meetmeid, millega edendatakse innovatsiooni,	08030101 0008

Meetme/sekkumisviisi/ sektori kood	Meetme/sekkumisviisi/sektori nimetus	Meetme/sekkumisviisi/sektori eesmärk	2023. aasta nomenklatuur, grupp 08 02 Grupp 08 03
		koolitust ja nõustamist, samuti teadmiste ja teabe vahetamist ja levitamist.	
	Määruse (EL) nr 1305/2013 III jaotise I peatükis sätestatud meetmed		
VI.1	Teadmussiire ja teavitus (artikkel 14)	Meede hõlmab koolitust ja muud liiki tegevusi, nagu õpikojad, juhendamine, esitlus- ja teavitustegevus ning põllu- ja metsamajandusettevõtete lühiajalised vahetus- ja külastuskavad. Eesmärk on suurendada põllumajandus-, toiduainetööstus- ja metsandussektoris hõivatud inimeste, maa majandajate ning maapiirkondades tegutsevate väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) inimpotentsiaali.	08 03 01 02 01 08 03 01 03 01
VI.2	Nõustamisteenused, põllumajandusettevõtte juhtimis- ja asendusteenused (artikkel 15)	Meetme eesmärk on nõustamisteenuste rakendamise ning põllumajandusettevõtte nõustamis-, juhtimis- ja asendusteenuste kasutuselevõtu kaudu tõhustada põllu- ja metsamajandusettevõtete ning maapiirkondades tegutsevate VKEde säästvat majandamist ning nende majandus- ja keskkonnavalase tegevuse tulemuslikkust. Meetmega edendatakse ka nõustajate koolitamist.	08 03 01 02 02 08 03 01 03 02
VI.3	Põllumajandustoodete ja toiduainete kvaliteedikavad (artikkel 16)	Meetme eesmärk on toetada kõiki uusi osalejaid, kes liituvad ELi, riiklike ja vabatahtlike kvaliteedikavadega. Toetusega võib katta ka kulud, mis tulenevad teavitus- ja müügiedendustegevusest, millega suurendatakse tarbijate teadlikkust ELi ja riiklike kvaliteedikavadega hõlmatud toodetest ning nende spetsifikaatidest.	08 03 01 02 03 08 03 01 03 03
VI.4	Investeeringud materiaalsesse varasse (artikkel 17)	Meetme eesmärk on parandada põllumajanduslike majapidamiste ja maaettevõtete majandus- ja keskkonnavalase tegevuse tulemuslikkust, tõhustada põllumajandustoodete turustamis- ja töötlemissektorit, luua põllumajanduse ja metsanduse arendamiseks vajalik taristu ning toetada keskkonnavalaste saavutamiseks vajalikke mittetasuvaid investeeringuid.	08 03 01 02 04 08 03 01 03 04

Meetme/sekkumisviisi/ sektori kood	Meetme/sekkumisviisi/sektori nimetus	Meetme/sekkumisviisi/sektori eesmärk	2023. aasta nomenklatuur, grupp 08 02 Grupp 08 03
VI.5	Loodusõnnetuses kahjustunud põllumajandusliku tootmise potentsiaali taastamine ning asjakohaste ennetusmeetmete kasutuselevõtmine (artikkel 18)	Meetme eesmärk on aidata põllumajandustootjatel ennetada loodusõnnetusi ja kataastroofe või taastada kahjustunud põllumajandusliku tootmise potentsiaal, et toetada põllumajandusettevõtete elujõulisust ja konkurentsivõimet sellistes tingimustes; toetuse eeldus on, et liikmesriigi pädev asutus on juhtumit ametlikult kinnitanud.	08 03 01 02 05 08 03 01 03 05
VI.6	Põllumajandusettevõtete ja ettevõtluse areng (artikkel 19)	Meetme eesmärk on toetada selliste uute ja elujõuliste majandustegevuste loomist ja arendamist nagu noorte põllumajandustootjate juhitud uued põllumajanduslikud majapidamised, uued ettevõtted maapiirkondades või väikeste põllumajandusettevõtete arendamine. Toetust antakse ka uutele või olemasolevatele ettevõtjatele sellistesse mittepõllumajanduslikesse tegevustesse investeerimiseks ja selliste mittepõllumajanduslike tegevuste arendamiseks, mis on olulised maapiirkondade arenguks ja konkurentsivõime tagamiseks, samuti antakse toetust kõigile oma tegevust mitmekesisistavatele põllumajandustootjatele. Meetmega antakse toetust põllumajandustootjatele, kes vastavad väikepõllumajandustootjate kava kohaselt toetuse saamise tingimustele ja annavad oma põllumajandusliku majapidamise lõplikult üle teisele põllumajandustootjale.	08 03 01 02 06 08 03 01 03 06
VI.7	Põhiteenused ja külaüendus maapiirkondades (artikkel 20)	Meetme eesmärk on toetada sekkumisi, millega soodustatakse maapiirkondade majanduskasvu ning keskkonna ja sotsiaal-majanduslikku jätkusuutlikkust, eelkõige arendades kohalikku taristut (sh lairibaühendus, taastuvenergia ja sotsiaalne taristu) ja kohalikke põhiteenuseid, samuti uuendades külasid ning viies ellu tegevusi, mille eesmärk on taastada kultuuri- ja looduspärand ja parandada selle kvaliteeti. Meetmega toetatakse ka tegevuste ümberpaigutamist ning rajatiste ümberehitamist, et parandada asula elukvaliteeti ja keskkonnavalase tegevuse tulemuslikkust.	08 03 01 02 07 08 03 01 03 07

Meetme/sekkumisviisi/ sektori kood	Meetme/sekkumisviisi/sektori nimetus	Meetme/sekkumisviisi/sektori eesmärk	2023. aasta nomenklatuur, grupp 08 02 Grupp 08 03
VI.8	Investeeringud metsaala arengusse ja metsade elujõulisuse parandamise (artikkel 21; artiklid 22–26)	Meetme eesmärk on soodustada investeeringuid metsamaa arendamisse, metsade kaitsmisse ning metsanduse, metsandustehnoloogiate ja metsasaadustega seotud innovatsiooni, et suurendada maapiirkondade majanduskasvu potentsiaali.	08 03 01 02 08 08 03 01 02 37 08 03 01 02 47 08 03 01 02 57 08 03 01 03 08 08 03 01 03 37 08 03 01 03 47 08 03 01 03 57
VI.9	Metsastamine ja metsaalade loomine (artikkel 22)	Selle alameetme eesmärk on toetada metsastamist ja metsaalade loomist nii põllumajandus- kui ka mittepõllumajandusmaal.	Vt VI.8.
VI.10	Agrometsandussüsteemide rajamine, uuendamine ja taastamine (artikkel 23)	Selle alameetme eesmärk on toetada selliste agrometsandussüsteemide ja -tavade loomist, mille puhul mitmeaastased metsakultuurid integreeritakse sihipäraselt põllukultuuride ja/või loomadega samal maakasutusüksusel.	Vt VI.8.
VI.11	Metsapõlengutest ja loodusõnnetustest ning katastroofidest tingitud metsakahjustuste ennetamine ja kõrvaldamine (artikkel 24)	Selle alameetme eesmärk on toetada metsapõlengutest ja muudest loodusõnnetustest, nagu kahjurite levikust ja haiguspuhangutest ning kliimamuutustega seotud ohtudest tingitud metsakahjustuste ennetamist ja kõrvaldamist (lageraie ja taasistutus).	Vt VI.8.
VI.12	Investeeringud metsa ökosüsteemide vastupanuvõime ja keskkonnaväärtuse parandamise (artikkel 25)	Selle alameetme eesmärk on toetada tegevusi, millega suurendatakse metsade keskkonnaväärtust, parandatakse metsade kliimamuutustega kohanemise võimet ja kliimamuutuste leevendamise potentsiaali, osutatakse ökosüsteemi teenuseid ning suurendatakse metsade üldkasutusväärtust. Eesmärk on tagada metsade keskkonnaväärtuse kasv.	Vt VI.8.
VI.13	Investeeringud metsandustehnoloogiatesse ning metsasaaduste töötlemisse, mobiliseerimisse ja turustamisse (artikkel 26)	Selle alameetme eesmärk on anda toetust investeeringuteks masinatesse ja/või seadmetesse, mis on seotud puude raie, langetamise,	Vt VI.8.

Meetme/sekkumisviisi/ sektori kood	Meetme/sekkumisviisi/sektori nimetus	Meetme/sekkumisviisi/sektori eesmärk	2023. aasta nomenklatuur, grupp 08 02 Grupp 08 03
		kasutuselevõtu ja töötlemisega enne tööstuslikku saagimist. Alameetme põhieesmärk on suurendada metsade majanduslikku väärtust.	
VI.14	Tootjarühmade ja -organisatsioonide loomine (artikkel 27)	Meetme eesmärk on toetada tootjarühmade ja -organisatsioonide loomist, eelkõige algusaastatel, kui tekib lisakulusid, et tootjad saaksid ühiselt vastu astuda turuga seotud probleemidele ning parandada läbirääkimispositsiooni seoses tootmise ja turustamisega, sealhulgas kohalikel turgudel.	08 03 01 02 09 08 03 01 03 09
VI.15	Põllumajanduse keskkonna- ja kliimameede (artikkel 28)	Meetme eesmärk on julgustada maa majandajaid rakendama põllumajandustavasid, mis avaldavad positiivset mõju keskkonna-, maastiku- ja loodusvarade kaitsele ning kliimamuutuste leevendamisele ja nendega kohanemisele. See võib lisaks põllumajandustavade keskkonnahoidlikule täiustamisele hõlmata ka olemasolevate keskkonnahoidlike tavade säilitamist.	08 03 01 02 10 08 03 01 02 30 08 03 01 02 40 08 03 01 02 50 08 03 01 02 60 08 03 01 03 10 08 03 01 03 30 08 03 01 03 40 08 03 01 03 50 08 03 01 03 60
VI.16	Mahepõllumajandus (artikkel 29)	Meetme eesmärk on toetada mahepõllumajandusliku tootmise tavadele ja meetoditele üleminekut ja/või nende jätkamist, julgustamaks põllumajandustootjaid sellistes kavades osalema, vastates niiviisi ühiskonna nõudlusele keskkonnahoidlike põllumajandustavade kasutamise järele.	08 03 01 02 11 08 03 01 02 31 08 03 01 02 41 08 03 01 02 51 08 03 01 02 61 08 03 01 03 11 08 03 01 03 31 08 03 01 03 41 08 03 01 03 51 08 03 01 03 61

Meetme/sekkumisviisi/ sektori kood	Meetme/sekkumisviisi/sektori nimetus	Meetme/sekkumisviisi/sektori eesmärk	2023. aasta nomenklatuur, grupp 08 02 Grupp 08 03
VI.17	Natura 2000 ja veepoliitika raamdirektiivi kohased toetused (artikkel 30)	Meetme eesmärk on maksta hüvitist toetusesaajatele, kes kannatavad eriti ebasoodsate tingimuste tõttu aladel, mille suhtes kohaldatakse kohustuslikke erinõudeid, mis tulenevad direktiivide 92/43/EMÜ, 2009/147/EÜ ja 2000/60/EÜ rakendamisest, võrreldes põllumajandustootjate ja metsamajandajate olukorraga sellistel muudel aladel, kus neid ebasoodsaid tingimusi ei esine.	08 03 01 02 12 08 03 01 02 32 08 03 01 02 42 08 03 01 02 52 08 03 01 02 62 08 03 01 03 12 08 03 01 03 32 08 03 01 03 42 08 03 01 03 52 08 03 01 03 62
VI.18	Toetused looduslikust või muust eripärasest tingitud piirangutega aladele (artikkel 31)	Meetme eesmärk on toetada toetusesaajaid, kes kannatavad eriliste piirangute tõttu, kuna asuvad mägialadel või muudel aladel, mida mõjutavad looduslikust või muust eripärasest tingitud piirangud.	08 03 01 02 13 08 03 01 02 33 08 03 01 02 43 08 02 01 02 53 08 03 01 02 63 08 03 01 03 13 08 03 01 03 33 08 03 01 03 43 08 02 01 03 53 08 03 01 03 63
VI.19	Loomade heaolu (artikkel 33)	Meetme eesmärk on anda toetust põllumajandustootjatele, kes vabatahtlikult viljelevad tegevusi, mis hõlmavad ühte või mitut loomade heaolu parandavat kohustust.	08 03 01 02 14 08 03 01 02 34 08 03 01 02 44 08 03 01 02 54 08 03 01 02 64 08 03 01 03 14 08 03 01 03 34 08 03 01 03 44 08 03 01 03 54 08 03 01 03 64

Meetme/sekkumisviisi/ sektori kood	Meetme/sekkumisviisi/sektori nimetus	Meetme/sekkumisviisi/sektori eesmärk	2023. aasta nomenklatuur, grupp 08 02 Grupp 08 03
VI.20	Metsakeskkonna- ja kliimateenused ja metsakaitse (artikkel 34)	Meetme eesmärk on vastata vajadusele edendada metsade ja metsamaa säästvat majandamist ja parendamist, sealhulgas elurikkuse, vee- ja mullaressursside säilitamist ja täiustamist, ning võidelda kliimamuutustega; samuti vastata vajadusele säilitada metsa geneetilisi ressursse, sealhulgas arendades eri metsaliike, mis kohanduksid kohalike eritingimustega.	08 03 01 02 15 08 03 01 02 35 08 03 01 02 45 08 03 01 02 55 08 03 01 02 65 08 03 01 03 15 08 03 01 03 35 08 03 01 03 45 08 03 01 03 55 08 03 01 03 65
VI.21	Koostöö (artikkel 35)	Meetme eesmärk on soodustada koostöövorme, millesse on kaasatud vähemalt kaks üksust ning milles arendatakse muu hulgas järgmist: katseprojektid; uued tooted, tavad, protsessid ja tehnoloogia põllumajandus-, toidu- ja metsandussektoris; turismiteenused; lühikesed tarneahelad ja kohalikud turud; keskkonna/kliimamuutustega seotud ühisprojektid/-meetmed; projektid, mis teevad biomassi säästvalt kättesaadavaks; muud kui programmi LEADER alla kuuluvad kohaliku arengu strateegiad; metsamajandamiskavad; põllumajandustegevuse mitmekesistamine sotsiaalsete tegevuste kaudu.	08 03 01 02 16 08 03 01 03 16
VI.22	Riskijuhtimine (artikkel 36)	Meede kujutab endast uut riskijuhtimisvahendite kogumit, millega täiustatakse juba olemasolevaid, liikmesriikide otsetoetuste eelarvetest rahastatavaid võimalusi kindlustuslepingute ja ühisfondide toetamiseks, et aidata põllumajandustootjaid, kes seisavad silmitsi üha suuremate majanduslike ja keskkonnariskidega. Meetmega võetakse kasutusele ka sissetuleku stabiliseerimise vahend, et tagada hüvitus põllumajandustootjatele sissetuleku järsu vähenemise eest.	08 03 01 02 17 08 03 01 03 17
VI.22a	Erakorraline ajutine toetus põllumajandustootjatele ja VKEdele, keda	Meetme eesmärk on pakkuda põllumajandustootjatele ja VKEdele ajutist toetust COVID-19 kriisi tõttu.	08 03 01 02 21

Meetme/sekkumisviisi/ sektori kood	Meetme/sekkumisviisi/sektori nimetus	Meetme/sekkumisviisi/sektori eesmärk	2023. aasta nomenklatuur, grupp 08 02 Grupp 08 03
	COVID-19 kriis on eriti mõjutanud (artikkel 39b)		
VI.22b	Erakorraline ajutine toetus põllumajandustootjatele ja VKEdele, keda on eriti mõjutanud Venemaa sissetung Ukrainasse (artikkel 39c)	Meetme eesmärk on pakkuda põllumajandustootjatele ja VKEdele ajutist toetust tingituna Venemaa sissetungist Ukrainasse.	08 03 01 02 22
VI.23	Täiendavate riiklike otsetoetuste rahastamine Horvaatias (artikkel 40)	Meetme eesmärk on pakkuda Horvaatia põllumajandustootjatele, kes vastavad täiendavate riiklike otsetoetuste saamise tingimustele, EAFRDst lisatoetust.	08 03 01 02 18
VI.24	Toetus kogukonna juhitud kohalikule arengule (LEADER) (Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 ⁶ artikkel 35)	Meetme eesmärk on säilitada programmi LEADER kohaliku tasandi integreeritud territoriaalse arengu vahendina, millega aidatakse otseselt kaasa maapiirkondade tasakaalustatud territoriaalsele arengule, mis on üks maaelu arengu poliitika üldeesmärke.	08 03 01 02 19 08 03 01 02 39 08 03 01 02 49 08 03 01 02 59 08 03 01 02 69 08 03 01 03 19 08 03 01 03 39 08 03 01 03 49 08 03 01 03 59 08 03 01 03 69
VI.25	Tehniline abi (artiklid 51–54)	Meetme eesmärk on võimaldada liikmesriikidel pakkuda tehnilist abi selliste meetmete toetamiseks, millega suurendatakse Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide juhtimisega seotud haldussuutlikkust. Need meetmed võivad puudutada ettevalmistust, juhtimist, seiret, hindamist, teavet ja teabevahetust, võrgustike loomist,	08 03 01 02 20 08 03 01 03 20

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320).

Meetme/sekkumisviisi/ sektori kood	Meetme/sekkumisviisi/sektori nimetus	Meetme/sekkumisviisi/sektori eesmärk	2023. aasta nomenklatuur, grupp 08 02 Grupp 08 03
		kaebuste lahendamist ning maaelu arengu kavade kontrollimist ja auditeerimist.	
VII.1	Määruses (EL) nr 228/2013 sätestatud meetmed	POSEI meetmed on põllumajanduse erikavad, mille eesmärk on võtta arvesse äärepoolseimate piirkondade piiranguid, nagu on nõutud aluslepingu artiklis 349. See koosneb kahest põhielemendist: tarnimise erikord ja kohaliku tootmise toetamise meetmed. Tarnimise erikorra eesmärk on vähendada kõnealuste piirkondade kaugusest tingitud lisakulusid oluliste toodete tarnimisel (toetus liidust pärit toodetele ja kolmandatest riikidest pärit toodete vabastamine imporditollimaksudest); kohaliku tootmise toetamise meetmetega toetatakse kohaliku põllumajanduse arengut (otsetoetused ja turumeetmed). POSEI raames on võimalik rahastada ka taimetervise programme.	08 02 03 01 08 02 05 01
VIII.1	Määruses (EL) nr 229/2013 sätestatud meetmed	Egeuse mere väikesaarte kava sarnaneb POSEIga, kuid sellel ei ole aluslepingus sama õiguslikku alust ja seda rakendatakse väiksemas ulatuses kui POSEId. See hõlmab nii tarnimise erikorda (üksnes toetus liidust pärit toodetele) kui ka kohaliku põllumajandusliku tegevuse toetamise meetmeid, mis seisnevad lisatoetustes kindlaksmääratud kohalike toodete jaoks.	08 02 03 01 08 02 05 01
IX.1	Määruses (EL) nr 1144/2014 sätestatud teavitus- ja müügiedendusmeetmed	Määruses (EL) nr 1144/2014 esitatud teavitus- ja müügiedendusmeetmeid, mis on seotud põllumajandustoodete ja teatavate põllumajandustoodetel põhinevate toiduainetega ning mida võetakse siseturul või kolmandates riikides, võib määruses sätestatud tingimustel rahastada täielikult või osaliselt liidu eelarvest. Neid meetmeid võetakse teavitus- ja müügiedendusprogrammide vormis.	08 02 03 02